

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶		سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیمسال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰	

ردیف	سوالات	نمره
	الف) زبان شناسی (۴ نمره)	
۱	در هر یک از موارد زیر کدام قواعد ترکیب رعایت نشده است؟ الف) امین با دوستانش به نمایشگاه کتاب رفتند. ب) آشفته کشور آن پ) چه هوای گوش خراشی!	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	شاعر برای ساخت « سخن منظوم » علاوه بر ساخت وزن، کدام ساخت را بر ساخت های آوایی فارسی می افزاید؟	۰/۲۵
۳	در هر یک از جمله های زیر معنای واژه ی « تند » را با توجه به کدام رابطه ی معنایی در می یابیم؟ الف) باد تند و شدیدی می وزید. ب) گاهی تند و گاهی کند حرکت می کرد.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۴	علامت اختصاری « نیروی انتظامی جمهوری اسلامی » را بنویسید.	۰/۲۵
۵	هر یک از واژه های مشخص شده در بیت های زیر مشمول کدام یک از وضعیت های چهارگانه ی ناشی از گذر زمان شده است؟ الف) جانان من بر خیز و آهنگ سفر کن ب) به پاس یک دل ابری دو چشم بارانی پ) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۶	در هر یک از عبارت های زیر از کدام نقش زبان استفاده شده است؟ الف) وقتی بی صدا، آهسته و در خاموشی در باره ی خود حرف می زنیم. ب) وقتی به دوستان می گوئیم: « فردا به موزه می رویم. » پ) وقتی با مفاهیم عام و انتزاعی حکم کلی صادر می کنیم.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۷	الگوی هجایی واژه ی « آسایش » را بنویسید.	۰/۷۵
	ب) نگارش (۵ نمره)	
۸	کدام آرایه ی ادبی جمله ی زیر را به نوشته ای هنری تبدیل کرده است؟ (ذکر یک آرایه کافی است). « نسیم بهاری گل ها و شکوفه ها را می خنداند. »	۰/۲۵
۹	فهرست های زیر به ترتیب، بر چه اساسی تنظیم شده اند؟ (فهرست کتاب های چاپی فارسی خان بابا مُشار - فهرست مقالات فارسی ایرج افشار)	۰/۲۵
۱۰	الف) الفبایی - موضوعی ب) موضوعی - الفبایی پ) الفبایی - الفبایی ت) موضوعی - موضوعی جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید.	
	الف) به کمک ..... رویدادها بازسازی می شوند و تجسم می یابند. ب) یکی از شیوه های ساخت طنز ..... یا تقلید از آثار ادبی است. پ) تألیف دایره المعارف به شیوه ی نوین با ترجمه ی ..... آغاز شد. ت) اسناد غیر تجاری از نظر اعتبار به دو دسته ی ..... و ..... تقسیم می شوند.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
	ادامه ی سوالات در صفحه ی دوم	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۱	کدام یک از عبارتهای زیر نیاز به ویرایش دارد؟ چرا؟ الف) اگر گوینده و نویسنده به درستی مطلبی اطمینان نداشته باشد، نباید آن را مطرح کند. ب) در صورتی که گفتارمان با رفتارمان مطابقت نداشته باشد، اعتماد مردم را از دست می‌دهیم. ویرایش کنید.	۰/۵
۱۲	« دانشمندان به وسیله‌ی آزمایشات خود به نتایج سودمندی می‌رسند. » بیت زیر را بازگردانی کنید.	۰/۵
۱۳	« بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران » دو دایره‌المعارف چنددانشی را که قرن‌ها پیش نگاشته شده‌اند، نام ببرید.	۰/۵
۱۴	چرا در نوشتن یک زندگی‌نامه عراق و بزرگ‌نمایی تأثیر منفی دارد؟	۰/۵
۱۵	انواع مقاله‌ها را از نظر شیوه‌ی نوشتن نام ببرید.	۰/۷۵
پ) املا و بیاموزیم (۳ نمره)		
۱۷	واژه‌هایی را که از نظر شکل نوشتاری متفاوت ولی از نظر تلفظ یکسان هستند، واژه‌های ..... می‌نامند.	۰/۲۵
۱۸	کدام یک از واژه‌های زیر واج میانجی ندارد؟ « بانوان - پلکان - نوزادان - رؤیایی »	۰/۲۵
۱۹	کدام یک از نشانه‌های جمع فارسی زیر، معمولاً در شعر و نثر ادبی کاربرد دارد؟ الف) «ان» ب) «ها»	۰/۲۵
۲۰	واژه‌ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. « با بررسی قافیه می‌توان قالب شعر را (به‌ساده‌گی - به‌سادگی) تشخیص داد. »	۰/۲۵
۲۱	چرا شیوه‌ی بیان جمله‌ی زیر بلاغی است؟ « بزرگ مردی بود خواجه نظام‌الملک. »	۰/۲۵
۲۲	در هر یک از واژه‌های زیر کدام فرایند واجی دیده می‌شود؟ الف) نمی‌شنوم: ب) پرافتاد: پ) بدتر:	۰/۷۵
۲۳	در گروه کلمات زیر، چهار غلط املایی وجود دارد، درست هریک را بنویسید. هزاهز و غریبو - حبله و قدر - مؤانست و هم‌نشینی - فُرقت و جدایی - فراصت و زیرکی - خوالیگر دربار - تأثیرگذار و تأثیرپذیر - معونت و مظاهرهت - حبوط و صعود - تلالؤ ستارگان - تفرّس و جست‌وجو - حوضه‌ی عرفان.	۱
ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	(ت دستور (۸ نمره)	
۲۴	با توجه به جمله‌ی « موضوع قصه‌ی شیرین مادر بزرگ، آمدن سهراب به ایران بود.» به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) این جمله چند واژه دارد؟ ب) این جمله چند تکواژ دارد؟	۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۵	«استدعا کردن» شکل مؤذنبانه‌ی کدام مصدر است؟	۰/۲۵
۲۶	در عبارت « نه هر که به قامت مهتر، به قیمت بهتر» حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته است؟	۰/۲۵
۲۷	کدام یک از ویژگی‌های زیر درباره‌ی فعل « می‌نشانندیم» نادرست است؟	۰/۲۵
۲۸	الف) اول شخص جمع ب) ماضی استمراری پ) معلوم ت) ناگذر در کدام یک از مصدرهای زیر، افزودن پیشوند « بر» تفاوت معنایی ایجاد می‌کند؟	۰/۲۵
۲۹	الف) انداختن ب) افزایش با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. « او بسیار به خود می‌بالد، زیرا از جوانان ایرانی است و علاقه‌ی زیادی به کار دارد.»	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۰	الف) گروه مسندی را بنویسید. ب) کدام واژه « متمم اسم » است؟ پ) کدام واژه « متمم فعل » است؟ با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. « گذخدا مراد در دهکده‌ی نسبتاً باصفایی زندگی می‌کند و در سال گذشته سه تن گندم فروخته است.»	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۱	الف) کدام واژه « ممیز » است؟ ب) کدام واژه « شاخص » است؟ در عبارت « نگاه هر انسان به هم‌نوع خود، نمود راز آمیز و مبهم از افکار پنهان اوست.» نوع وابسته‌ی وابسته را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۲	در جمله‌های زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) فضای ده را بوی نان‌های تنوری و دود هیضم‌های معطر پر کرده بود. ب) دل بستگی شما به مطالعه‌ی کتاب را می‌ستایم.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۳	آیا در جمله‌ی « من بیچاره باید به تنهایی این همه کار را انجام دهم.» حذف نهاد جدا امکان پذیر است؟ چرا؟	۰/۱۵
۳۴	جمله‌ی « سنگ از کوه افتاد.» را گذرا کنید.	۰/۱۵
۳۵	از مصدر « نگریستن» سوم شخص جمع در زمان مضارع مستمر بسازید.	۰/۱۵
۳۶	جمله‌ی « هفته‌ی آینده کتاب را خواهم فرستاد.» را مجهول کنید.	۰/۱۵
۳۷	واژه‌ی « نمک‌پاش» را در الگوی « ..... + ... ← اسم » قرار دهید.	۰/۱۵
۳۸	با توجه به جمله‌ی زیر واژه‌های خواسته شده را مشخص کنید. « آفریدگار توانا در سراسر دشت پهناور، شاهکار آفرینش را در برابر دیدگان انسان خداشناس قرار می‌دهد.» الف) یک واژه‌ی مشتق: ب) یک واژه‌ی مرکب: پ) یک واژه‌ی مشتق - مرکب:	۰/۱۷۵
۳۹	نمودار مناسب جمله‌ی زیر را رسم کنید و اجزای جمله را در آن قرار دهید. « گروهی از منتقدان، توجه به شعر و ادب را عامل رشد عاطفی می‌شمارند.»	۱/۲۵
۲۰	جمع نمره	۲۰
	« در بهار جوانی گل‌های اندیشه‌تان بارور باد»	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

	با تشکر از مصححین محترم راهنمای تصحیح زیر صرفاً جهت هماهنگی در امر تصحیح خدمت شما ارائه می‌گردد و به پاسخ‌های مشابه و درست دانش‌آموزان نمره تعلق می‌گیرد.	
	الف) زبان‌شناسی (۴ نمره)	
۱	الف) قواعد نحوی (۰/۲۵) ب) قواعد هم‌نشینی (۰/۲۵) پ) قواعد معنایی (۰/۲۵)	۰/۷۵
۲	قافیه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	الف) ترادف (۰/۲۵) ب) تضاد (۰/۲۵)	۰/۵
۴	ناجا (۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	الف) هم معنای قدیم را حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته است. (۰/۲۵) ب) با همان معنای قدیم به حیات خود ادامه می‌دهد. (۰/۲۵) پ) با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید به دوران بعد منتقل شده است. (تحويل معنایی) (۰/۲۵)	۰/۷۵
۶	الف) حدیث نفس (۰/۲۵) ب) ایجاد ارتباط (۰/۲۵) پ) محمل اندیشه (۰/۲۵)	۰/۷۵
۷	صامت + مصوت (۰/۲۵) ، صامت + مصوت (۰/۲۵) ، صامت + مصوت + صامت (۰/۲۵)	۰/۷۵
	ب) نگارش (۵ نمره)	
۸	جان‌بخشی (تشخیص) یا مراعات نظیر (۰/۲۵)	۰/۲۵
۹	الف) الفبایی - موضوعی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	الف) بازنویسی (۰/۲۵) ب) نقیضه‌پردازی (۰/۲۵) پ) دایره‌المعارف اسلام (۰/۲۵)	۱/۲۵
	ت) رسمی (۰/۲۵) و عادی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	الف) زیرا فعل (شناسه) با نهاد مطابقت ندارد. (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	به وسیله ← با (۰/۲۵) ؛ آزمایشات ← آزمایش‌ها (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	بگذار تا چون ابر در بهاران بگیریم، زیرا روز وداع یاران حتی از سنگ هم ناله می‌خیزد. (۰/۵)	۰/۵
۱۴	الفهرست (۰/۲۵) ؛ احصاء العلوم (۰/۲۵)	۰/۵
۱۵	زیرا نوشته را از واقعیت دور می‌سازد یا از جنبه‌ی تاریخی آن می‌کاهد. (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۵)	۰/۵
۱۶	تشریحی (۰/۲۵) ؛ تحلیلی (۰/۲۵) ؛ تحقیقی (۰/۲۵)	۰/۷۵
	پ) املا و بیاموزیم (۳ نمره)	
۱۷	هم‌آوا (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۸	نوزادان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۹	الف) ان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۰	به سادگی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۱	زیرا مسند در آغاز جمله آمده است یا نهاد در پایان جمله آمده است. (جابه‌جایی اجزای جمله) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۲	الف) ابدال (۰/۲۵) ب) کاهش (۰/۲۵) پ) ادغام (۰/۲۵)	۰/۷۵
۲۳	حیله و غدر (۰/۲۵) ؛ فراست و زیرکی (۰/۲۵) ؛ هبوط و صعود (۰/۲۵) ؛ حوزه‌ی عرفان (۰/۲۵)	۱
	ادامه‌ی راهنما در صفحه‌ی بعد	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۲۶ / ۱۰ / ۱۳۹۰
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	(ت) دستور زبان (۸ نمره)	
۲۴	الف) ۱۳ واژه (۰/۲۵) ب) ۱۶ تکواژ (۰/۲۵)	۰/۵
۲۵	خواستن (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۶	قرینه‌ی معنوی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۷	ت (ناگذر) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۸	الف (انداختن) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۹	الف) از جوانان ایرانی (۰/۲۵) ب) کار (۰/۲۵) پ) خود (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳۰	الف) تن (۰/۲۵) ب) کدخدا (۰/۲۵)	۰/۵
۳۱	صفت مضاف‌الیه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۲	الف) نهاد (۰/۲۵) ب) مضاف‌الیه (۰/۲۵)	۰/۵
۳۳	خیر (۰/۲۵) زیرا نهاد جدا با وابسته همراه است. (۰/۲۵)	۰/۵
۳۴	سنگ را از کوه انداخت. (۰/۵)	۰/۵
۳۵	دارند می‌نگرند (۰/۵)	۰/۵
۳۶	هفته‌ی آینده کتاب فرستاده خواهد شد. (۰/۵)	۰/۵
۳۷	اسم (۰/۲۵) + بن فعل (۰/۲۵) ← اسم	۰/۵
۳۸	الف) آفریدگار، توانا، پهناور، آفرینش، دیده (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵) ب) شاهکار، خداشناس (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵) پ) سراسر، برابر (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳۹	رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)	۱/۲۵
	<p style="text-align: center;">جمله</p> <pre> graph TD A[جمله] --- B[نهاد] A --- C[گزاره] C --- D[مفعول] C --- E[مسند] C --- F[فعل] D --- D1["(گروهی از منتقدان)"] D --- D2["(توجه به شعر و ادب را)"] E --- E1["(عامل رشد عاطفی)"] F --- F1["(می‌شمارند)"] D --- D3["(۰/۲۵)"] D1 --- D3 D2 --- D3 E --- E2["(۰/۲۵)"] E1 --- E2 F --- F2["(۰/۲۵)"] F1 --- F2 </pre>	
۲۰	جمع نمره « خدا قوت »	